

*Kan frit distribueres
Godkendt*

**Studienævnet for
Teknoantropologi og
Bæredygtigt Design**
A.C. Meyers Vænge 15
2450 Kbh. SV
E-mail: tb-sn@plan.aau.dk

**Aalborg Universitet København, A.C. Meyers Vænge 15, 2450 Kbh. SV
Lokale ACM15 2.1.025**

Dato: 25-10-2021

Referat af aftagerpanelmøde for Bæredygtig Design / Sustainable Design d. 25. oktober 2021

Mødedeltagere

Mødeledere:

Signe Pedersen, programkoordinator for Bæredygtigt Design, Institut for Planlægning

Andrés Felipe Valderrama Pineda, programkoordinator for Sustainable Design, Institut for Planlægning

Medlemmer af BD/SD aftagerpanel:

Alvaro Fonseca, Rambøll

Jørgen Ole Kjær, Move Innovation

Julie Tehrani, Usability i Novo Nordisk

Maria Waas-Danielesen, Urban Creators

Simone Kongsbak, Smithinnovation.dk

Steffen Nielsen Österberg, Lolle og Nielsen

Øvrige deltagere:

Maj-Britt Quitzau, forperson for Studienævnet for Teknoantropologi og Bæredygtigt Design, Institut for Planlægning

Nanna Finne Skovrup, *repræsentant for Employability*, Institut for Planlægning

Referent:

Rosa Pedersen, studentermedhjælper, Institut for Planlægning

Ad 1. Godkendelse af dagsorden

Andrés præsenterede dagsordenen, og spurgte om alle er enige med den og lagde op til ekstra tilføjelser løbende.

Opfølgning:

Alle er enige

Ad 2. Digitaliseringslæringsmål

Signe præsenterede oversigten over, hvad der er opdateret ift. digitale læringsmål, og de blev præsenterede for hvert semester. På 1.semester er der stort set ingen digitalisering – mere håndtegning og skitser fra feltarbejde.

Det stiger efterfølgende – særligt i de tekniske fag ift. programmering, LCA-arbejde, termodynamik, etc. På Bacheloren lægges der op til, at man selv inkluderer det, man har lært, rent digitalt.

En aftager spurgte, om der er en overordnet beskrivelse af digitaliseringsmålene. Maj-Britt forklarede, at de afspejles i forskellige niveauer. Både fysisk arbejde med et program, eller forståelsen for teknikens betydning i samfundet. Signe forklarede, at det mest har været omkring specifikke programmer og tools i læringsmålene. En aftager spurgte ind til et tegnekursus, og Andrés forklarede, at der undervises i Rhino, samt systemvisualisering.

Signe spurgte, hvad der mangler af læringsmål.

Hun mente særligt, at der skulle inkluderes UX/UI. Hun forklarede, at det handler om user interfaces. Det forstås meget psykologisk – hvor simpel skal en platform være, uden man falder fra.

En aftager mente, at UX og UI er to meget forskellige ting. Hun pointerede, at UI er mere grafisk, og UX er mere brugerorienteret. En anden aftager mente også, at det gælder interfaces på fx mikroovne og vaskemaskiner. En aftager påpegede, at det er svært at definere, hvornår man når et mål indenfor UI og UX, fordi det er en lang proces. Andrés forklarede, at man gerne vil snakke om digital inklusion, og aftager bekræfter, at det er en god måde at få digitaliseringen væk fra de tekniske fag. En aftager mente, at det fysiske og det teoretiske er en balance, og intet af det kan stå alene. Signe påpegede, at det måske kunne implementeres på 3.semesters projekt. En aftager mente også, at Rhino muligvis ikke er det bedste program at blive oplært i. En anden aftager sagde, at det bruges meget arkitektonisk. Aftager mente, at de studerende skal omfavne mange ting.

Andrés spurgte, hvad kandidater skal være i stand til ift. digitalisering.

En aftager svarede: Værktøjskassen. Det handler om en proces med det fysiske, især 3D print, der kører meget i det daglige. Her bruger de SolidWorks. Signe spurgte, hvad forskelle er, og aftager svarede, at det også inkluderer flow. Aftager spurgte, hvad den overordnede strategi er. Han mente, at det er vigtigt at understrege, at de studerende ikke skal kunne fagene til bunds, men blot snuse til det. En aftager mente også, at det, der betyder noget for dem, er værktøjskassen. Projekter kan blive meget snævre og svære at bygge videre på. De forventer, at de kommer med et bredt fundament, man kan arbejde videre på.

En aftager nævnte, at en anden vigtig kompetence for dem, er, at folk forstår design og innovation, der omhandler mennesker.

En aftager spurgte indtil digitalisering som begreb, fordi så mange ting i samfundet er digitale. Han foreslog, at det måske kan give værdi at konkretisere digitaliseringens krav lidt mere.

En aftager nævnte programmet: GIS - Geografisk Informations System. Det handler om at se design i kontekst og se det systemisk. Det giver store muligheder i en arkitektonisk retning. Hun spurgte, om man kan tilvælge denne slags fag. En anden aftager bekræftede, at det er blevet studset over hos dem også. Man kan måske

anbefale valgfag ift. den retning, man vil gå på kandidaten, eller spørge ind til de studerendes interesser i starten af uddannelsen og anbefale kompetencer ud fra det. Det handler blot om en overordnet forståelse især ift. data.

Andrés understreger, at de tager alle input til efterretning.

Opfølgning:

Overordnet skal det undersøges, hvad digitalisering betyder. Konkretiser kompetencerne i læringsmålene. Aftagerne er enige i, at kandidaternes værktøjskasse i forskellige digitale værktøjer er essentiel. De nævner specifikt GIS, der ikke findes på uddannelserne nu.

Ad 3. Bemanding

Andrés præsenterede punktet. Uddannelsen har haft problemer, men nu går det bedre.

Imad er nu adjunkt efter at have færdiggjort sin Ph.D. Han understøtter engineering sciences (de fleste tekniske fag). Der er desuden kommet en ny V-lab koordinator og underviser i Rhino. Han kan støtte projekter i modelleringsfærdigheder. Der er også kommet tre nye lektorer: en for biomimicry, en for antropologi og en for staging design. Vi er også begyndt at ansætte talentfulde dimittender fra BD og SD. De vejleder og hjælper i kurser og har naturligt en stor forståelse for uddannelsen. Nogle er dog også på nedsat tid bl.a. Monia, Andrés, Søsner og Maj-Britt pga hhv. sygemelding og administrativt arbejde. Der er også flere eksterne lektorer med fuldtidsarbejde og Ph.D. Uddannelsen mangler dog stadig eksperter i bæredygtigt produktdesign, fremstilling, materialekurset og bæredygtige forretningsmodeller. De behøver ikke Ph.D for at være eksterne lektorer. De kommer til at være en del af teamet.

Aftager efterspurgte konkretisering af kompetencer og hvor meget tid, det kræver.

Han mente, at det skal være let tilgængeligt at sige ja til jobbet. Signe bekræftede, at det er en god pointe, og vil undersøge, hvad de forskellige semestre har brug for. Dette vil blive sendt ud til aftagerne efterfølgende.

Andrés sagde, at det er bredt, hvor meget man behøver at involvere sig. Maj, Britt sagde, at der er huller i undervisningen, og at man bør gå efter en fast ekstern.

En aftager sagde også, at det kræver lidt research at finde en profil, der passer til det eftersøgte nøgleord. For at rekruttere skal man vide, hvor de mennesker sidder, da de ikke altid vil finde AAU's stillinger. Desuden skal man understrege værdien i at være lektor. F.eks. at man kan blive opdateret på, hvad der sker på de danske universiteter og se fremtidens medarbejdere. Få det bedste af begge verdener.

Andrés sagde, at de har haft stillinger slået op, men at de er ikke er blevet besat. Derfor mener de, at eksterne har bedre chancer.

Opfølgning:

Uddannelsen havde fået langt mere stabilitet på bemanding, men manglede stadig nogle lektorer.

De efterspurgte eksterne lektorer, og aftager vurderede, at stillingsopslaget skulle konkretiseres. Man burde selv researche kandidater og understrege overfor dem, hvad værdierne i stillingen som lektor er.

Ad 4. Bæredygtighed

Signe præsenterede det bæredygtige fokus på bachelorens semestre.

Hun sagde, at det går fra produkt- til systemdesign.

1. semester er meget socialt orienteret. På 2. semester bliver det mere miljø- og produktorienteret. På 3. semester er det det sociale fokus igen (hun understregede, at det findes i en vis grad på alle semestre). På 4. semester er det meget miljø. På 5. semester er det systemorienteret om den grønne omstilling. På 6. semester er der fri leg.

Andrés præsenterede det samme for kandidaten. Målet var, at de studerende skal kunne diskutere bæredygtighed og være sikre i deres sag. Der var udviklet et plot på bæredygtige innovationer af to studerende. Fra radikal til konventionel og fra aktionsorienteret til visioner. Det handler også om at lære de forskellige brugerorienterede grader af bæredygtighed at kende. Hvor stort et indgreb kræver innovationen, og hvor teknisk er den. De studerende skal kunne mappe deres projekt i dette plot. Der mangler stadig nogle ting, f.eks. cirkulært design

Aftager påbegyndte inputs. En aftager påpegede, at uddannelsen fokuserer meget på både miljømæssig og social bæredygtighed. De fokuserer i hendes virksomhed primært på miljø, og efterfølgende kommer social og økonomisk bæredygtighed.

En anden aftager sagde dog, at hun har større fokus på det sociale. De snakkede også om de andre, og der er større fokus på det miljømæssige end tidligere. Men de har stadig større fokus på socialt.

En anden aftager sagde også, at de har fokus på miljø og i særlig grad CO2. De kan se, at støtten mest går til de miljøorienterede løsninger. Det handler i bund og grund om FN's verdensmål. Andrés mente ikke, at man skal vægte de tre forskellige bæredygtighedskategorier, men kigge på dem systematisk.

Det blev også understreget, at den økonomiske del er en realitet mange steder. Det skal kunne betale sig og være realistisk.

Konklusionen blev, at alle tre er vigtige.

En aftager spurgte ind til omstillingen og modningen af et system. Hvordan gør man det uden fysiske tests?

Andrés fortalte, at der findes et fag i transition på kandidaten. Her understreges kontrasten mellem det bæredygtige og det ubæredygtige. Her passer eksperimenter godt ind.

Aftager påpegede, at mange af de tests, de studerende præsenteres for, tester for, hvordan det ser ud nu. Man bør præsenteres for en strategisk tilgang. Signe forklarede, at det også vises på 6. semester. Det må ikke kun blive teoretisk, men også analytisk.

En aftager mente, at hvis de studerende kan komme ud og facilitere sammenhænge for den grønne omstilling, vil de virkelig være attraktive. Der bør være en holistisk forståelse for fremtiden.

En aftager påpegede, at det dominerende er at vise en business case for investorerne – der rykker det. Det skal være nemt at sige ja til det bæredygtige valg. Han mente, at der hvor BD kan adskille sig, er på det økonomiske, værdikæder, etc., fordi det konkretiserer idéen. Maj-Britt nævnte, at økonomien indgår i ANT, med relationen til økonomi. En aftager syntes, det burde inkluderes på kandidaten, at man prøver at lave en konkret business case på et projekt.

En aftager spurgte, om det ikke gerne må være lidt idealistisk, men flere mente, at det giver berøringsangst for finansieringen. En aftager mente, at det at kunne kigge på konkrete scenarier og forslag er essentielt. Hvis de studerende kan få en forståelse for det, ville det være attraktivt for virksomhederne. Man skal dog ikke glemme idealismen. Andrés tager det til efterretning.

Opfølgning:

Uddannelserne indebærer mange aspekter af bæredygtighed og fokus på at indgå i diskussionen for omstilling.

Både social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed blev konkluderet som værende vigtige, men man bør være obs på, at virksomheder ofte lægger mere vægt på den ene end den anden.

Aftagerne mente, at man bør huske den analytiske del i test af omstilling, og ikke blot hvordan samfundet ser ud nu.

Aftagerne mente, at man ikke skal have berøringsangst for finansiering af projekter, og at konkrete business cases bør inkluderes på kandidaten. Dog bør man ikke fravælge idealismen.

Ad 5. Employability

Nanna præsenterede employability: Hvordan får vi vores kandidater i arbejde?

Det arbejdede de med ved at lave dimittentundersøgelser. Senere blev der lavet fokusinterviews – både med dem, der fik arbejde, og dem, der ikke gjorde. Pr. d.d. kigges der meget på 9. semester omkring, hvad der sker på praktikforløbet. Det samles der op på til næste aftagerpanelmøde.

Hun forklarede, at de arbejder intenst, da ministeriet ikke vil have en ledighed på over 9,8 %. Det har der altid været på BD. Det nyeste tal, hun præsenterede, er fra 2018, og det er pt. På 37,1%. Det var det højeste på instituttet. Design og Innovation, DTU, lå på 9%,

Hun forklarede, at de har undersøgt, hvor de studerende arbejder. De fleste arbejder i Københavns Kommune. Instituttet ville gerne flytte dem længere væk. Ikke engang i Tårnby eller Dragør arbejder der nogen fra BD. Det første step til dette påpegede hun f.eks. sker i praktikforløbet.

Hun forklarede, at arbejdsgiverne typisk er private. De så en mulighed for, at de også kan arbejde for staten eller kommunen. Signe pointerede, at dette kunne understreges på 1.semester. En aftager nævnte, at undersøgelsen bør opdeles i afdeling og type af virksomhed.

Det præsenteres, at de fleste stillinger er for projektledelse eller bæredygtighedskonsulenter. Der er også en stor mængde af salgsassistenter, der kan være under alle brancher. Ikke nødvendigvis studierelevant.

Nanna nævner, at der bliver lavet en ny dimittendundersøgelse til foråret.

Hun præsenterer videre, at der også er blevet lavet en undersøgelse vedr. de studerendes praktik. De fleste foregår i København. Stigningen for praktik er steget flot med 32,9% til 82,9%. Men man ville gerne have endnu flere.

Det præsenteres, at der også er blevet kigget på, hvor specialet er skrevet. Der differentieres mellem samarbejde og udlevering af data. Igen skal der være fokus ud over København.

Nanna præsenterer konklusioner fra undersøgelsen:

- Der skal være mere samarbejde med regioner og kommuner.
- Der skal være flere i praktik.
- Der skal være mere virksomhedssamarbejde.
- Der skal være et større netværk blandt de studerende.
- Der skal være fokus på geografisk mobilitet.
- Der skal være fokus på relaterbart sprog til arbejdsgivere.
- Der skal være fokus på startløn

En aftager spurgte ind til en mentorordning, og Andrés sagde, at det stadig eksisterer + webinarer, kurser, etc. Dette sker under studiet.

En aftager spurgte, om fagforeningen IDA ikke kan hjælpe. Nanna forklarede, at ingen kommer til at tjene lige så meget, som IDA skriver, og det giver en skævvridning. Hun mener, at de studerende bør oplæres i realiteten for, hvordan man får et job, f.eks. ved at forhandle med krav til sygedage, pension, etc.

En aftager sagde, at man skal lære at mappe sig selv og sine kompetencer. Lære hvad man kan, og hvilket sprog arbejdspladserne bruger. Aftageren mener, at der bør være hjælp til, hvad der er realistisk som startjob. De studerende søger muligvis på helt forskellige ting. Nanna påpegede, at man forsøger at gøre det. En aftager sagde, at det ville være oplagt at få fra en ekstern lektor, der kender kriterierne.

En aftager spurgte ind til top 3 grunde til, hvorfor de studerende er arbejdsløse. Nanna forklarede, at det gælder de, der ikke har været i kontakt med arbejdsmarkedet i praktik eller job, og at de ikke kan specificere deres kompetencer eller aflæse, hvor de kan bruges.

En aftager spurgte ind til, hvilke jobs de søger, og hvorfor de ikke får dem. Svaret er manglen på erfaring, eller at de satser for højt.

Andrés sagde, at det bør udarbejdes som et fag.

En aftager foreslog at lave et taksonomisk skema for de studerendes kompetencer, lave kurser, samarbejde med organisationer og virksomheder e.l.

En aftager havde en slutbemærkning om, at personlighed også er en stor faktor. Er de bevidste om, hvem de er? Der arbejder AAU ikke lige nu, men anerkender, at det er vigtigt, og at der bør tages stilling til dette i fremtiden.

En aftager bemærker, at før selve ansættelsessamtalen handler det om CV, uddannelse og motivation. Til ansættelsen er det personlighed.

En aftager roste mødet og motivationen fra universitetets side.

Opfølgning:

Der er stadig høj arbejdsløshed blandt dimittenderne.

Det skyldes primært, at de studerende ikke har været i praktik eller arbejde, at de ikke kan konkretisere deres kompetencer, eller at de søger de forkerte jobs. Derudover er de meget fokuserede på Københavnsområdet.

Aftagerne mente, at det bør imødekommes med et fag, der lærer de studerende om, hvordan man kommunikerer med arbejdspladserne, og om at kunne sælge sig selv.

Ad 6. V-lab drevet design

Tiden blev overskredet, og vi nåede ikke dette punkt.

Opfølgning:

Aftagerne skriver en mail til Andrés, hvis de har indvendiger.